

OBSAH

Praktické informace od A do Z

11

Bezpečnost	12
Cyklistika	12
Denní tisk	13
Děti	13
Doprava autem	13
Dopravní prostředky	15
Elektrina	16
Informace	16
Jídlo a pití	17
Kempink	24
Kouření	25
Lékařská péče	25
Nakupování	25
Náležitosti příjezdu a odjezdu	27
Otevírací doba	28
Peníze	28
Pláže	29
Pojištění	29
Pošta	31
Příjezd	31
Případy nouze	33
Řeč a dorozumívání	34
Sport	34
Svátky a slavnosti	35
Telefon	35
Ubytování	36
Vhodná doba na cestu	38
Vybavení a cestovní zavazadla	39

Země a lidé

41

Geografie	42
Klima	43
Ochrana přírody a životního prostředí	48
Dějiny	49
Správa – jednota bez jednotnosti	59
Hospodářství	59
Politika – protest a vlastenectví	60
Turismus	61
Umění a architektura	63
Tradice	69
Provensálská řeč a literatura	74

Nice a východ Azurového pobřeží

85

Přehled	86
Nice	86
Villefranche-sur-Mer	108
Cap Ferrat	110
Beaulieu-sur-Mer	113
Eze	114
La Turbie	116
Peille a Peillon	118
Monako	118
Roquebrune-Cap Martin	126
Menton	128

Alpes Maritimes (francouzské Přímořské Alpy)

135

Přehled	136
Vallée de la Vésubie (údolí řeky Vésubie)	136
Saint-Martin-Vésubie	137
Forêt de Turini (Turínský les)	140
Col de Turini (Turínský průsmyk)	140
Lucéram	142
L'Escarène	143
Sospel	144
Vallée de la Roya (údolí řeky Roya)	146
Breil-sur-Roya	147
Saorge	148
La Brigue	149
Saint-Dalmas-de-Tende	150
Tende	150
Národní park Mercantour a Vallée des Merveilles	152

Cannes, pohoří Estérel a vnitrozemí

155

Přehled	156
Cannes	157
Îles de Lérins (souostroví Lérins)	161
Mandelieu-La Napoule	164
Théoule-sur-Mer	165
Mougins	166
Valbonne a Sophia Antipolis	166
Golfe-Juan a Vallauris	167
Juan-les-Pins	169

Exkurzy

Provensálské recepty	19
O velkých a malých vínech	23
Terasy – architektura prostého člověka	43
Mistral	45
Plody olivovníků – symbol způsobu života	47
Světlo Provence	67
Indiennes – provensálské látky	74
„La Cuisine Nissarde“ – znamenitá niceská kuchyně	88
Hotel Negresco – belle époque a moderní umění	96
Matisse, malíř radosti ze života	102
Corniches – nostalgické cesty snů	115
Jak se vrátili vlci – Vlčí park Alpha	141
Záhada „muže se železnou maskou“	162
Route Napoléon	168
Vášeň mužů se stříbrnými koulemi	170
Grasse, světová metropole parfémů	190
Via Aurelia	194
Saint-Tropez a jeho malíři, spisovatelé, hvězdy a hvězdičky	212
Kartuziánský řád včera a dnes	240
Vítězství ve znamení kříže – jak se v Římské říši prosazovalo křesťanství	246
Galeje a toulonské „Bagno“	257
„Côte d'Azur“ vymysleli v Hyères	262
Hyères-les-Palmiers: Město pod palmami z belle époque	265
„Sanary-sur-Mer, hlavní město německé literatury“	279
Cisterciácký řád – přísné reformy a prostá architektura	296
Vína „Côtes de Provence“	301
Lanýže – „černé diamanty“ Provence	310
Rakety a plutonium – jak si Horní Provence vydělává peníze	316
Levandule proti útěku z venkova	320
„Les Alpes de Lumière“ – ochrana a výzkum Horní Provence	325
„L’Affaire Dominici“ v Lurs	328
„Pieds et Paquets“ – specialita s prsty u nohou	331

Seznam map

Azurové pobřeží a vnitrozemí	přední obálka
Poloostrov Saint-Tropez	222
Hyères a poloostrov Giens	264
Oblasti pěstování vína	300

Plány měst:

Staré město Nice (Vieille Ville)	92
Monako	120
Menton	129
Cannes	158
Antibes	174
Grasse	189
Fréjus	192
Saint-Raphaël	199
Saint-Tropez	214
Toulon	258
Manosque	315
Nice	zadní obálka

Atlas:

Východ Azurového pobřeží	II
Alpes Maritimes (Přímořské Alpy)	IV
Západ Azurového pobřeží	VI
Var a kaňon řeky Verdon	VIII
Haute Provence (Horní Provence)	X

Antibes	171
Cap d'Antibes	176
Biot	177
Villeneuve-Loubet	178
Cagnes-sur-Mer	179
Saint-Paul-de-Vence	180
Vence	183
Gorges du Loup (kaňon řeky Loup)	185
Grasse	188
Fréjus	191
Saint-Raphaël	197
Po Corniche d'Or do Cannes	201
Pohoří Estérel	203
Kraj Fayence	205

Saint-Tropez a pohoří Maures 209

Přehled	210
Saint-Tropez	210
Poloostrov Saint-Tropez	220
Port Grimaud	227
Sainte-Maxime	228
Plan-de-la-Tour	229
Les Issambres	230
Roquebrune-sur-Argens	230
Massif des Maures	231
Cogolin	233
Grimaud	235
La Môle	236
Collobrières	237
Kartuziánský klášter Chartreuse de la Verne	239
La Garde-Freinet	243
Pobřeží na západ od Saint-Tropez	244
La Croix-Valmer	245
Cavalaire-sur-Mer	246
Le Rayol-Canadel	247
Le Lavandou	250
Bormes-les-Mimosas	251

Toulon a západ Azurového pobřeží 255

Přehled	256
Toulon	256
La Seyne-sur-Mer	262
Hyères-les-Palmiers	263
Poloostrov Giens	268
Îles d'Hyères (Hyerské ostrovy)	270
Six-Fours-les-Plages	277
Sanary-sur-Mer	278
Bandol	282
Okolí Sanary a Bandolu	283
Saint-Cyr-sur-Mer a Les Lecques	285

V srdci Varu 287

Přehled	288
Saint-Maximin-la-Sainte-Baume	288
Brignoles	291
Correns	293
Varages	294
Carcès a jeho jezero	295

Lorgues	298
Les Arcs-sur-Argens	299
Draguignan	303
Tourtour	306
Cotignac	307
Sillans-la-Cascade	308
Aups	308

Horní Provence a kaňon řeky Verdon 313

Přehled	314
Manosque	314
Plateau de Valensole	317
Forcalquier	318
Okolí Montagne de Lure	324
Klášter Ganagobie	326
Lurs	327
Sisteron	328
Digne-les-Bains	330
Gréoux-les-Bains	332
Quinson	334
Riez	334
Moustiers-Sainte-Marie	336
Kaňon řeky Verdon	338
Castellane	340

Přílohy 343

Literární tipy	344
Malá pomoc s francouzštinou	346
O autorce	348

Rejstřík 349

Mapová část I–XIV

PŘEDMLUVA

Když se zmíní Côte d'Azur, mnozí se okamžitě nadchnou: květinový trh v Nice, kasina Monte Carla, jazz v Juan-les-Pins, pláže Saint-Tropez, sladké nicnedělání, drahý luxus, moře a hory – všechno je to tak nádherné a stále nové! Zdá se však, že mnoho lidí nebude chtít dosáhnout tohoto klasického turistického cíle. Co je pro jedny zvucným jménem, znamená už pro druhé loňské sněhy.

Toto klíže je pravdivé jen v jediném slova smyslu – Côte d'Azur je jedním z nejstarších výletních cílů na světě. Lidé jej „objevili“ již v 18. a zejména pak v 19. století. Přicházela sem evropská velkoburžoazie a aristokraté, mezi nimi nemálo korunovaných hlav, a zanechali na Francouzské riviéře jasné, předešlým architektonické stopy. Ve 20. letech 20. století sem pak cestovali bohatí Američané a přinesli s sebou na pláže nejen novou hudbu, jazz, ale také nudismus. Konečně v 50. letech pak přišli samotní Francouzi, aby si užívali svého překrásného Azurového pobřeží. Vzpomeňte na Brigitte Bardotovou nebo spisovatelku François Saganovou spolu s nimiž se Saint-Tropez stalo tím, čím je dodnes – centrem mezinárodní smetánky.

Když dnes přijedete na Azurové pobřeží, o „loňském sněhu“ nemůže být vůbec řeč. Toto pobřeží totiž pravděpodobně nikdy nevyjde z módy. Vidělo přicházet i odcházet civilizace, mezi nimi Ligury, Kelty, Řeky, Římany i Maury, přestálo války, naposledy italskou a německou okupaci za druhé světové války, a muselo snést i to, že se postupem času stávalo stále více obydlým. Dokonce ani tím neztratilo na přitažlivosti, takže dnes je někteří nazývají – zcela po právu – „poničeným rájem“. Co je tedy jeho tajemstvím?

Abychom to osvětlili, budeme citovat Erika a Klause Mannovy, děti Thomase Manna. Ve své „Buch von der Riviera“ (1931) píší, že Côte d'Azur je „poddajné pobřeží“ a, k jeho tajemstvím patří, že každému nabízí přesně to, co tu hledá. To platí dnes o to víc, že si tu

přijdou na své jak ti, kdo přijeli na zotavenou, plážový povaleči, kulturní cestovatelé i sportovní nadšenci, tak i rodiny s dětmi. Těm – ostatně stejně jako hráčům golfu – můžeme obzvláště doporučit okolí masivu Estérel, milovníci muzeí budou naproti tomu šťastní spíše v Nice, a kdo má chuť na něco venkovského, „autentičtějšího“, měl by zvolit Massif des Maures, vnitrozemí Varu a Horní Provence. Výslovnými zlatými hřeby přírody jsou nakonec kaňon řeky Verdon a národní park Mercantour se svými skalními rytinami z doby bronzové v „Údolí zázraků“.

Nechte se stále znovu okouzlovat modrým pobřežím a jeho divokými horami!

Ines Mache

PŘEHLED OBLASTI

Jako „**klasické Azurové pobřeží**“ v úzkém smyslu se označuje východní úsek francouzského pobřeží Středozemního moře s **Nice**, **Monakem** a **Mentonem**, který dosahuje až k italským hranicím. V širším slova smyslu zahrnuje Azurové pobřeží také část položenou dále na západ až k Marseille, takže do něj patří i místa jako Antibes, Cannes, Fréjus, Saint-Tropez a Toulon. Tento průvodce se věnuje celému tomuto úseku.

Kdo cestuje na klasické Azurové pobřeží, zažije ještě mnohé z atmosféry *belle époque*, doby, kdy na Francouzské riviéře – další název tohoto pobřeží – vznikaly ohromné stavby pro aristokraty a boháče, často exotické a extravagantní. Ukázkovým příkladem tohoto stylu je Hôtel Negresco na Promenade des Anglais v Nice – symbol kosmopolitismu a stylového luxusu.

Později přišli na Azurové pobřeží umělci moderny; některým opravdu velkým z nich jsou věnována vlastní muzea: Picasso v Antibes a Vallauris, Matisse a Chagall v Nice, Fernand Léger v Biotu.

Ve vnitrozemní části východního úseku pobřeží, v **Alpes Maritimes**, Přímořských Alpách, dosud odbijejí hodiny docela jinak. Mnohá místa údolí Vesubie a takzvané

Route du Sel, staré solné stezky, působí do dnes středověkým dojmem. V některých *villages perchés* (horské opevněné vesnice) navíc najdete překrásné barokní kostely nebo kaple vymalované freskami. Velká část oblasti patří k **národnímu parku Mercantour**, jenž ve své jádrové zóně ukrývá velký poklad lidstva: 40 000 skalních maleb z doby bronzové ve Vallée des Merveilles (Údolí zázraků).

Také **okolí Cannes** je velice rozmanité. Ačkoliv město proslavil spíše mezinárodní filmový festival, jeho největší turistickou atrakcí je projížďka lodí na jeden z **ostrovů Lérins** – buď ke klášteru na Île Saint-Honorat, nebo k pevnosti na Île Sainte-Marguerite, jež stráží tajemství „muže se železnou maskou“.

Juan-les-Pins a **Antibes** v sousedství nabízejí každoročně prestižní jazzový festival a u **Vence** leží Fondation Maeght, bohaté moderní umělecké muzeum. Kdo se chce raději uvolnit v přírodě, tomu se nabízejí výlety do **masivu Estérel**, mezi jeho kuriózní skalní útvary z červené lávové horniny.

Dalším cílem je mondénní **Saint-Tropez**. Kdo miluje mezinárodní smetanou, luxus, dobré jídlo a krásné pláže, měl by toto místo aspoň jednou v životě navštívit. Jako v případě Nice, také tady v oblastech vzdálenějších od břehu najdete jiný svět: v pohoří **Massif des Maures** objevíte rozespálé vesničky, kaštanové speciality a pozoruhodný kartuziánský klášter Chartreuse de la Verne ukrývající se hluboko v jeho lesích.

Co najde turista v **Toulonu**, sociálním ohnisku francouzského jihovýchodu? V případě zájmu lze doporučit okružní plavbu po válečném přístavu. Dále na západ leží několik hezkých míst ke koupání jako **Le Brusq**, **Bandol** a **Sanary** – to vstoupilo do dějin jako „hlavní město německé literatury“ v exilu (Ludwig Marcuse).

Kdo zavítá do **vnitrozemí Varu**, bude jistě překvapen: jižně od kaňonu řeky Verdon čeká na své objevení několik krásných vesnic, např. Tourtour se svou nádhernou

vyhlídkou, díky které dostala pojmenování „vesnice na nebesích“, Contignac s podivuhodnými tufovými skalami, nebo Correns, obklopená biovinicemi. Gurmánům doporučujeme region lanýžů kolem Aups a Lorgues. Kdo má rád kláštery, může buď v jednom z nich přenocovat (Saint-Maximin-la-Sainte-Baume) nebo navštívit prostory slavného Le Thoronet (románský cisterciácký klášter).

Zcela na západě oblasti, tam, kde přechází v **Horní Provence**, leží krajina osamělá a nedotčená civilizací – tato odlehlá země přitahuje lidi, kteří hledají samotu, chtějí se hodiny a hodiny procházet a pátrat po zapomenutých kaplích a zchátralých vesnicích. Avšak část této oblasti, **Grand Canyon du Verdon**, se počítá do klasického programu cesty po Provence.

Ze správního hlediska patří oblast popsaná v této knize do **Regionu Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA)**, jednotky vytvořené v roce 1962, jež zahrnuje šest *departementů*. Tato příručka se věnuje zejména Přímořským Alpám a departementu Var.

Co se týká **pojmu „Provence“**, ten sahá až k antické *Provincia Gallia Narbonensis*, provincii Římské říše, jež se rozprostírala přes hranice regionu PACA až k dnešnímu Languedoc-Roussillonu. Později ve středověku vzniklo hrabství Provence, jež v roce 1481 připadlo Francii, a hrabství Nice, které se stalo francouzským až roku 1860. Hranice kulturního prostoru Provence jsou proto, jak to u kulturních hranic většinou bývá, plynulé a nelze je jednoznačně vymezit.

U **Azurového pobřeží** je to podobné: patřilo ke starověké provincii, dnes však – především ve své východní části – není chápáno primárně jako provensálské, nýbrž spíše jako „Francouzská riviéra“. Naopak název Côte d'Azur zřejmě poprvé použil v roce 1887 spisovatel Stephen Liégeard v Hyères. Právě toto město – ležící zcela na západě poblíž Toulonu – dnes v žádném případě nepatří ke klasické části Azurového pobřeží.